GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 32.

Z KRAKOWA DNIA 21 KWIETNIA 1819. ROKU WE SRODĘ

Z Warszawy d. 13 Kwietnia.

Wypis z Protokułu Posiedzenia Rady Administracyyney dnia 3 Kwietnia 1819 r.

"Minister spraw wewnętrznych i Policyi przedstawił Xięciu Namiestnikowi Królewskiemu, iż gdy czas dalszego prowadzenia robót drogowych zbliża się, stałe zaś urządzenie Szarwarków, mimo proiektów do zmian przedstawionych, dotąd nastąpić nie mogło, potrzebą iest, ażeby Xiąże Namiestnik wolę swoią oświadczyć raczył, czyli chce, ażeby przez czas następuiącey wiosny wykonane były urządzenia wydane w skutku trwaiących Postanowień, lub czyliby nie dozwolił, ażeby w uskutecznieniu woli Nayiaś: Pana odezwami Ministra Sekretarza Stanu, ku przyniesieniu mieszkańcom ulgi wskazaney, tymczasowo aż do zatwierdzenia przez Nayia: Pana urządzenia stałego o Szarwarkach, zmnieyszyć ilość dni Szarwarkowych na tę wiosnę przypadaiących, tak iednak, aby roboty drogowe daley prowadzone choć wprawdzie z mnieyszym pośpiechem bydź mogły, częścią Szarwarkiem połowicznym, częścią pieniędzmi złożonemi za nieodrobione Szarwarki w naturze.

Xiąże Namiestnik oświadczył: iż lubo urządzenie dróg twardych iest nieodbitem, a w wielu mieyscach przysposobione materyiały wymagaią licznych rąk do ich wczesnego użycia, iednakże bacząc na przełożone przez Kommissyią Rządową Spraw Wewnętrznych i Policyi powody, zezwala, aby w roku bieżącym, dla ulgi mieszkańców dwa dni z Szarwarku zwyczaynego odpuszczone zostały; a tym sposobem w ciągu roku dni ze wszystkiem osm, to iest, cztery na wiosnę, a cztery w iesieni według trwaiących przepisów odbyte były i w tym celu swe Postanowienie wydaie.

Zgodno z Protokółem:

Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady

(podpisano) *Kossecki*

W Imieniu Nayiaśnieyszego
ALEXANDRA I.
CESARZA WSZECH ROSSYY, KROLA POLSKIEGO, &c. &c. &c,
Xże NAMIESTNIK Królewski w Radzie Stanu.

Chcąc przynieść ulgę mieszkańcom Królestwa w odrabianiu dni Szarwarko-

wych w następuiącey wiośnie, a bacząc iednak na potrzebę nie odbitą dalszego prowadzenia gościńców bitych i wyrobienia materyiałów w wielu mieyscach w tym celu przysposobionych, nim proiekt do urządzenia stałych Szarwarków będzie mógł bydź Nay: Panu podanym, na przełożenie Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrz: i Policyi, tymczasowie postanowiliśmy i stanowiemy:

Artykuł 1. Dni Szarwarkowych do dróg według przepisów trwaiących z dymów przez rok odsłużonych ma bydź tylko ośm.

Art: 2 Szarwarku zatem wiosennego zaczynaiąc od dnia 1 Maia, a kończąc dnia 15 Lipca r. b. z dymu ciągłego odrobiono bydź ma dni ciągłych dwa, pieszych dwa, a dymu pieszego dni pieszych cztery.

Art: 3. Z Gmin w odległości trzech mil od gościńców bitych Szarwark przeznacza się do nich całkowicie.

Art: 4. Z Gmin daley niż trzy mile od gościńców bitych położonych, przeznacza się do nich ieden dzień ciągły, i ieden pieszy z ciągłego, a dwa dni z pieszego dymu, z wolnością iednak opłaty po dwa złote za dzień ciągły, po złotym iednym za dzień pieszy. — Reszta dni Szarwarkowych w tych Gminach zostaie na potrzeby dróg mieyscowych i okolicznych.

Art: 5. Ktoby w czasie przepisanym Szarwarku przypadaiącego nie odrobił, ten dnie zaległe sposobem exekucyi podwóynie opłaci, to iest: za dzień ciągły złotych cztery, za dzień pieszy złotych dwa.

Art: 6. Nakoniec wydane dotąd przez Nas i przez Kommissyią Rządową Spraw Wewnętrz: przepisy, względem wykonywania Szarwarku, o ile te ninieyszem urządzeniem nie są zmienione, zachowane mieć chcemy.

Uskutecznienie niniéyszego Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyyney dnia 3 Mca Kwietnia 1819 r.

(podpisano) *Zaiączek.*
Minister Spraw Wewne: i Policyi
(podp:) T. *Mostowski.*
Radca Sekr: Stanu Jenerał Brygady
(podp.) *Kossecki.*
Zgodno z Oryginałem
Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Bry:
(pod.) *Kossecki.*
Za Zgodność:
Sekretarz Jeneralny Kommissyi Rządu Spraw Wew: i Policyi
Aug: Karski.

Z Peterzburga d. 18 *Marca d. k.*

Klub tuteyszy Angielski obchodził w dniu 1 b. m. 49tą rocznicę od nastania swoiego. Między wielu osobami obecnemi na tey uroczystości byli Hrabiowie: Arakczeiew, Wiazmitinów i Miłoradowicz; JW. Naczelnik policyi Jenerał Gorgoli, wielu Jenerałów i członków ciała dyplomatycznego, między temi był także Hrabia Catcart, Jenerał Porucznik Schöler i Hrabia Einsiedel, oraz wielu znakomitszych bankierów. Podczas obiadu danego na 226 osób, spełniano wiele toastów przy brzmięniu wyborney orkiestry.

Czas w stolicy tuteyszey mocno iest niestały, czyli raczey w samey tylko niestałości stały. Meteorologowie uważaią, że nie było tu przykładu podobney zimy. Z tem wszystkiem przy ciągłych niepogodach i tak nagłych zmianach, powietrze

iest zdrowe i chorych w mieście bardzo iest mało.

Z Rygi d. 20 Marca d. k.

Dnia 5 t. m. mieli szczęście bydź stawionemi w Petersburgu przed N. Cesarzem deputowani Inflantscy, Marszałek seymowy, Jenerał Porucznik i Kawaler Löwis, deputowany obwodowy, Baron Ungern Sternberg, i Marszałek seymowy wyspy Oesel, P. Buxhövden. Z tych pierwszy miał następuiącą mowę:

Nayiaśnieyszy Cesarzu,

Panie Naymiłościwszy!

W imieniu szlachty Inflantskiey i wyspy Oesel, składamy W. C. Mości uczucia naygłębszego uszanowania i nayżywszey wdzięczności za dobrodzieystwa, któremi się pod oycowskim W. C. Mości rządem cieszemy. — Poruczono nam, prosić naypokorniey, abyś raczył potwierdzić nowe urządzenie, które dla dobra stanu włościańskiego, oparte iest na zasadach liberalnych, godnych przyozdob onego, przez W. C. Mość wieku. — N. Panie, racz także nayłaskawiey wzgląd zwrócić na prośby, które szlachta przez Cywilnego Wielkorządcę zanosi, i w dobroci i łasce przyiąć wyznanie, że Inflantczycy należą do naywiernieyszych W. C. Mości poddanych, i że iesteśmy zawsze gotowi nie tylko nasze dobra doczesne, ale i ostatnią kroplę krwi naszey poświęcić ku chwale i zachowaniu naszego Wielkomyślnego Monarchy.

Odpowiedź N. Pana:

Cieszy mię, że szlachta prowincyy Inflant i Oesel uprzedzaiąc moie życzenia, tak dobrze oczekiwaniom moim odpowiada i przeięła się zamiarami moiemi. — Wystawiliście przez to pomnik w potomności i daliście przykład na powszechne naśladowanie zasługuiący. — Miłą bydź powinno sprawą dla serc waszych, żeście się przyłożyli do szczęścia licznego i znaczącego stanu, przez zezwolenia, które dla zrodzoney z równemiż prawami do pomyślności klassy ludu, środkij do tego ułatwiaią. — Działaliście w duchu naszego wieku, w którym liberalne tylko uczucia zapewnić mogą szczęście narodom. — Spodziewam się, że nowe urządzenie, które mi podane zostało, nie będzie połączono z żadną dla was stratą. Każę ie roztrząsnąć, i przyymuię ze szczególnieyszem upodobaniem te szlachetne uczucia, które was do tego skłoniły, a które tak zgodne są z moiemi życzeniami. —— Od dawna miałem przyczynę, bydź mocno zadowolnionym z Inflantczyków, i będzie dla mnie rzeczą nader miłą, dawać wam dowody moiey szczególnieyszey przychylności.

Tegoż dnia mieli szczęście deputowani bydź u stołu N. Cesarza Jegomości, a nazaiutrz u N. Cesarzowey Jeymości Matki.

List Xięcia Jmci Wirtemberskiego do Pana Marszałka powiatu Dyneburskiego, Hrabiego Molla.

„Jego Królewicowska Mość uwiadomia Pana Marszałka powiatowego o zadowolnieniu Jego Cesarskiey Mości, z powodu chwalebnego postanowienia szlachty powiatu Dyneburskiego, polepszenia losu swych poddanych przez nadanie im wolności; oraz porucza mu utworzyć ze szlachty Dyneburskiey kommissyią do ułożenia w przedmiocie tym aktu, biorąc w tem za zasadę ustawy Estońskiey, Inflantskiey i Kurlandskiey szlachty. Dnia 10

nego 1819 d. k.

Ze Lwowa d. 5 Kwietnia.

N. Pan raczył potwierdzić tytuły Hrabiów Leonarda, Wincentego, Franciszka i Stanisława Duninów Borkowskich, tudzież ich synowców Tytusa i Henryka.

Do ozdoby naypięknieyszego tu co do budownictwa Kościoła XX. Dominikanów, przyłożyła się bardzo sprowadzona tam z Rzymu od 2ch miesięcy płasko-rzeźba, zrobiona przez sławnego Thorwaldsena. Jest to nader piękny pomnik z marmuru Carrara, wzniesiony przez Stanisława i Rozaliią Borkowskich, matce Józefie z Olizarów Duninowey Borkowskiey. Jeniusz śmierci wiodąc matkę, którą syn wstrzymuie, gasi przy mecie pochodnią życia.

Za staraniem i kosztem C. K. Jenerała jazdy Hrabiego Fresnel, i Kapitanów woyska liniowego osady tuteyszey, zawiązała się tu w końcu zeszłego roku pierwsza w swoim rodzaiu w Galicyi szkoła Lankastra, w sali ogrodu Poiezuickiego, dla żołnierzy szeregowych. Zarządza nią Porucznik Hausa. Postęp uczniów godny podziwienia. Niewykształceni bynaymniey żołnierze, maiący do zwalczenia trudność języków, Węgrzy, Czechy i Galicyianie, tak iuż wiele korzystali, że piszą czytelnie, czytaią po Niemiecku, i umieią początkową arytmetykę. Liczba uczących się wynosi przeszło 200. Posiadacze dóbr maią teraz sposobność zaprowadzenia u siebie tego zposobu z korzyścią dla włościan. Koszta są małe; przysposobienie wzorów, tablic i ławek na 100 uczniów, wynosi zaledwie 300 złot: Ryńskich waluty Wiedeńskiey; a wystarczy na lat kilkanaście. Wykształcenie nauczycieli, czyli tak zwanych Monitorów, nie wiele kosztuie czasu i nakładu. Porucznik Hausa podiął się oświecić tych, którzyby się temu zawodowi poświęcili.

Z Wiednia d. 13 Kwietnia

W tey chwili nadeszła tu wiadomość że Nayiaśnieysi Cesarstwo Jchmość Austryiaccy d. 2 Kwietnia około godziny 4 z południa w pożądanem zdrowiu do Rzymu przybyli i do pałacu Kwirialnego wysiedli, gdzie od Oyca S. z nayżywszą radością i otwartością przyiętemi zostali. Zabawiwszy NN. Cesarstwo pół godziny z Oycem S. i przedstawiwszy mu osoby ich orszaku, udali się do przeznaczonych dla siebie appartamentów, które zawierały to wszystko co tylko sztuka, przepych i smak razem ołączyć mogą. Lubo N. Cesarz oświadczył, iż pragnie bez wszelkiey okazałości wiechać do Rzymu, Oyciec S. nie uczynił wszelako zadosyć temu życzeniu, ale rozporządził nayświetnieysze przyięcie Wysokich Gości.

Z Paryża d. 3 Kwietnia.

Wdowa po Marszałku Brune przysłała Królowi przełożenie, które napisał Patron Dupin, obrońca niegdy Marszałka Ney. „Sprawiedliwość (wyrażono w niem) pochodzi od Króla, upraszam przeto Króla o sprawiedliwość. Pod panowaniem W. K. Mci popełniona została wielka zbrodnia. Wielki Urzędnik koronny Marszałek Francyi, zamordowany został podłym sposobem w Awenionie, i od 4 lat zostaie ta zbrodnia bez ukarania. Milczenie moie poczytanoby mi za przestępstwo, gdyby nie było wiadomo, że duch stronnictwa przez cały ten czas nie dopuszczał żadnego usprawiedliwienia. Upraszam zatem, N. Panie, o sprawiedliwość za zamordowanie moiego męża, o

sprawiedliwość za zęsromocenie zwłok iego, o sprawiedliwość względem tych, którzy zarzucaią mu samoboystwo. Żądam tey sprawiedliwości od Króla; żądam iey od Jego Ministrów; żądam iey od izb prawodawczych; żądam iey od całego narodu. Pragnę, aby z ust wszystkich poczciwych ludzi ten sam głos dał się słyszeć, i wsparł moie żądanie: sprawiedliwości! sprawiedliwości! —— Rzeczona wdowa żąda naprzód, aby iey mężowi wrócony był honór i wizerunek iego umieszczony był znowu w sali Marszałków; powtóre, aby J. K. Mość nie kazał na mieyscu gdzie zabóystwo popełnionem zostało, dodzić tey zbrodni, ale w Paryżu, gdzie nie uwiodą się sędziowie stronnictwem. Prośba ta zaczęna się od słow, których niedawno użył Minister sprawiedliwości P. de Serre, mówiąc o zabóystwach w południowey Francyi: „Zgorszenie znayduie się w zbrodni, nie w obwinieniu, nie w odgłosie krwi, która niewinnie przelaną została.„

Wędrownik wschodni, P. Joubert, który sprowadził stado koz Kaszemirskich, o czem dotąd powątpiwano, mianowany został Referendarzem. Jedna częśćj tych koz przeznaczona iest dla sławnego Fabrykanta Ternaux, a druga dla Rządu.

Wizerunek Ambassadora Perskiego przedawany tu iest u handluiących obrazami. Jadł on onegday obiad u Ministra spraw zagranicznych. Przedonegday zgromadziło się mnostwo osób przed iego mieszkaniem, chcących widzieć w oknie piękną Czerkaskę, którą z sobą wozi, a którey nikomu nie chciał pokazać. Damy iednak tuteysze przywiodły ią podarunkami do tego, że im się pokazała. — Znany n sz Brzuchomowca, P. Comte popisywał się przedonegday przed rzeczonym Ambassadorem, którego zadziwiły iego sztuki. P. Comte chce przedsięwziąść podróż do Perssyi i Ambassadór dał mu list zalecaiący do Szacha.

Xiężna Gotlandyi (Królowa Szwedzka) odwiedzaiąc miasto swego urodzenia Marssyliią, znaydowała się z Xciem Richelieu na posiedzeniu tamteyszego towarzystwa miłości Macierzyńskiey.

Dziennik Handlowy i Minerwa zakazane są w kraiach Sardyńskich.

W tego rocznim Kalendarzyku Królewskim pomiędzy rodziną Cesarsko Austryiacką umieszczona iest Arcy Xiężna Maryia Ludwika iako Xiężna Parmy; o iey synu i zamęściu niema żadney wzmianki. Hieronim Bonaparte, który ma za sobą Królownę Wirtemberską, iest także opuszczony, ale umieszczony iest Xże Eugeniusz Beauharnois, maiący za sobą Królewnę Bawarską. Konserwator pomników publicznych nazywa się Lafolie. Teatr zwany Francuzki naypierwszy do traiedyy i oper nie posiada iak 16 mężczyzn i 10 kobiet, a Teatr Odeon tylko 12 mężczyzn i 7 kobiet. W Szkole Królewskiey w Paryżu można się uczyć nietylko ięzyków Hebraiskiego, Haldeyskiego i Syryyskiego, ale nawet Arabskiego u Cousin, Tureckiego u Russin i Kieffer, Perskiego u Sylwestra Sacy, Chińskiego i Wandszu-Tatarskiego u Abel Remusat, Sanskrytskiego u Chazy, Malayskiego u Langles, Ormiańskiego u Cerbied, Nowo-Greckiego u Hase, i t. d.

P. Vidal wynalazł nowy sposób pod nazwiskiem Notografii daleko szypszego pi-

zania, niżeli przez znane dotąd Tachygrafiią i Stenografiią. Sposób iego składa się z wyrażenia naturalnych tonow ięzyka i całych słów liniykami rozmaitego kształtu. Chce on otworzyć naukę swey sztuki i żąda za 10 lekcyy 15 fr.

Leżąca za rogatką Fontainebl'au wieś Austerlitz, powiększaiąc się codziennie stanowi teraz część przedmieścia Paryzkiego.

Zazdrość, albo raczey nienawiść żołnierzy naszych przeciw Szwaycarskim powiększa się codziennie, a osobliwiew wgardyi Królewskiey. Wszelkiego rodzaiu wychodzą paszkwile i karykatury na *Szwaycarów*.

Z Londynu d. 2 *Kwietnia.*

Poseł Algierski odwiedził d. 30 Marca Hr. Bathurst. Odwiedzenie iego trwało 10 minut. Nazaiutrz dał P. Canning dla Ministrow wielki obiad.

Dwor Portugalski postanowił bawić daley w Rio-Janeiro w Brazylii.

Xiże Jorku kazał oznaymić woysku, iż gruba żałoba po Królowey za mienia się na cienką, podczas którey maią tylko officerowie nosić na lewey ręce czarną krepę do 2 Czerwca, od którego czasu ustanie zupełnie żałoba.

Prośby Irlandskich Katolikow wzięte będą pod rozwagę w izbie niższey d. 27 b. m. a w wyższey d. 4 Maia.

Wiadomo iest, rzekł wczoray w niższey izbie P. William de Evespigny, że w kraiu naszem naięte są czyli zakupione okręty do przewiezienia woysk Hiszpańskich z Kadyxu do południowey Ameryki. Na tych okrętach dowodzą Angielscy officerowie. Pragnę więc wiedzieć czyli to za zezwoleniem Rządu nastąpiło i czyli to takim sposobem zachowana iest neutralność w woynie południowey Ameryki? Lord Castlereagh odpowiedział na to: że kupcy i officerowie należący do tego przedsięwzięcia, zrobili tylko prywatną spekulacyią na własne niebezpieczeństwo. Ministrowie nie są bynaymniey za prywatne tego i innego rodzaiu czyny odpowiedzialnemi.

W Kalkucie zebrano ze składek na pomnik bitwy pod Waterloo do 30,000 fst.

Gazeta Morning-Chronicle zawiera co następuie: " Przez traktat, który Kongres Ziednoczonych Stanow północney Ameryki zatwierdził, Hiszpaniia ustąpiła nayWiększey naszey rywalce handlowey i morskiey własność, która nadaie iey przewagę nad zachodniemi Indyiami i sposobność szkodzenia istotnie naszemu handlowi. Hiszpaniia znaydowała się w prawdzie w nagłey potrzebie, a Florydy żadnego nie przynosiły iey użytku; lecz wiedziała także, iż to ustąpienie będzie d a nas nieprzyiemnością, którą iey nie łatwo przebaczemy. Traktat ten uważanym także bydź może nieiaką zaczepką, i okazuie, iż Hiszpaniia mało na nasz gniew zważa. Położenie Ziednoczonych Stanow iest teraz takie, że nas zatrważać powinno: co rok powiększa wyniosły ten narod morską swoią siłę i gotuie się do przyszłey, przeciw Anglii walki. Nigdy nie opuszcza sposobności powiększenia się. Lubo znayduie się ieszcze w dzieciństwie iako mocarstwo polityczne, marzy mu się iuż iednak o naywyższości powszechney. Amerykanie wyniosli iak Rzymianie, zdaią się mieć twardość i nieczułość ostatniego ludu. Swieże zaboystwo dwoch naszych współziomkow i po-

przedzaiący go rzekomy sąd, okazuie światu, czego spodziewać się należy skoro ich siła wyrowna ich wyniosłości. Lecz potępiaiąc tę wyniosłość i błędne ich zasady, nie możemy zaprzeczyć wyższości ich urzędnikow stanu i dyplomatykow nad tych, których nasi Ministrowie używaią. Wartałoby poznać ich szkołę dyplomatyki, bo naszą aż nadto obiawiaią skutki. Ministrowie nasi roztrwonili skarby Anglii na niepotrzebne woyny, i wycieńczyli do tego stopnia kray, iż tylko długi pokoy skrzepić go może. Nayiaśnieysze członki Swiętego Przymierza patrzą może z radością na ten stan wyniszczenia, a przenikliwi Amerykanie wiedzą dobrze, iż Mocarstwa Europeyskie życzą im skrycie pomyślności w przyszłych z nami poważnieniach. „

Podług doniesień z Nowegoiorku pod d. 10 Marca Kongress Ziednoczonych Stanow zakończył swoie posiedzenia d. 3 tegoż miesiąca. Traktat względem ustąpienia Florydow, który Senat zatwierdził, sprawił powszechną radość w Ameryce, i wielkie obiecuią sobie z niego korzyści. Nie będzie iednak prędzey ogłoszony, aż od Hiszpanii zatwierdzony zostanie. Prezydent przedsiębierze z Ministrem woyny podroż do południowych prowincyy północney Ameryki. — Przez okręt, który w 35 dni z Kartageny do Nowegoiorku przybył, nadeszła wiadomość że eskadra znanego Kommodora Aury z 7 okrętow złożona, została przez burzą d. 18 Grudnia pod Old - Prowidence rozbitą i zatopioną, tak iż ledwie cokolwiek dział wyratowano.

Z Włoch d. 30 Marca.

Konsul Angielski w Trypolu przybył do Ankony i przywiozł zawartą w imieniu Papieża umowę, mocą którey Dey Algierski nadał rowne prawa Rzymskiem państwom iak nayprzyiaśnieyszem narodom bez żadnego haraczu.

Przeznaczony do Berlina Neapolitański Poseł, Xże Partano, miał na końcu b. m. z Neapolu do Berlina wyiechać. W. Xże Rossyyski Michał znaydował się ieszcze d. 9. b. m. W Neapolu. Jadł obiad u Króla, i wszyskim zagranicznem posłom dał razem posłuchanie. Król ku końcowi Kwietnia przedsięweźmie podroż do Sycylii. W przod atoli nastąpić ma zaślubienie Xiężniczki Karoliny z Infantem Hiszpańskim Franciszkiem de Paulo.

Z Genui wypłyną w krótce dwie fregaty przeciw korsarzom Barbaryyskim, którzy pod naszemi i Toskańskiemi brzegami zagrażaią żegludze.

Jedna z gazet Rzymskich umieściła następuiący list z Palermo: Wierszopis, który tu na końcu Grudnia r. z. uwięziony został, ponieważ padało na niego podeyrzenie, iż sprzyiał towarzystwu Carbonari (Węglarzom), iest dotąd uwięziony. Czy iest winnym lub nie, nie iest dotąd roztrzygnionem. Naybardziey pobiia go znaleziony w iego pugilaresie wexel na 500 uncyy, ponieważ Instygator koronny nie może się przekonać, aby mizerny wierszopis mogł tak znaczną summę z swoiego zebrać rzemiosła, a co bardziey ieszcze zadziwia, że tak długo nie wypłacony wexel u siebie trzymał.

Z Madrytu d. 18 Marca.

Mowią, iż zaślubienie Króla z Królewną Sardyńską zostanie d. 11 Kwietnia u Dworu ogłoszone.

Znayduie się pod prassą rozporzą-

dzenie Jnkwizycyi, mocą którego zakazanych znowu iest wiele xiążek.

Z wyprawą z Kadyxu ma także poyść do południowey Ameryki zupełna Drukarnia. Król ma ziechać do Kadyxu dla obeyrzenia tey wyprawy przed iey odeyściem, co ma w Maiu nastąpić.

Z Bruxelli d. 5 Kwietnia.

D. 1. b. m. woźny rozniosł osobom wezwania, które powołane są na d. 10 Maia do Paryża dla świadczenia w sprawie Xcia Wellingtona; iest ich 21 i każda z nich otrzyma 300 fr. wynagrodzenia.

W Amsterdamie zbankrutował znaczny Dom kupiecki, a Naczelnik innego domu, który papierami Rządowemi spekulował, został za oszukaństwa na roczne więzienie skazany.

Z Hanoweru d 3 Kwietnia.

Dotychczasowy Seym Hanowerski iest bliski rozwiązania. Na posiedzeniu dzisieyszem przeczytany został list Xcia Rejenta pod d. 5 Stycznia r. b. pisany, w którym J. Królewicowska Mość podaie myśli swoie względem przyszłego urządzenia powszechnego zgromadzenia Stanow, i żąda w tey mierze zdania Stanow. List ten opiewa, iż nie iest zamiarem Xcia Rejenta czynić odmianę w głównych zasadach dotychczasowey konstytucyi, podług których Stany maią prawo stanowić podatki i mieć udział do prawodawstwa, ponieważ doświadczenie doradza ie przenieść nad teoretyczne. Na zasadach więc dawney konstytucyi należy przez połączenie wszystkich prowincyy utworzyć Seym powszechny; aże w wielu prowincyiach zaprowadzone iest głosowanie kuryiami, przeto zgromadzenie powszechne składać się także powinno z dwoch kuryy, czyli izb, ponieważ składaiąc się z różnych korporacyy, z których każda ma oddzielny interes, nie odpowiedziałoby celowi.

Podług dołaczonego do tego listu planu pierwsza izba składać się ma z pośredniczych Xiążąt i Hrabiow, dziedzicznego Marszałka Królestwa, członkow Rycerstwa, które przez utworzenie majoratu pewney wielkości otrzymaią głos, nayważszego Prezesa kollegii poborow i członkow Landszaft kollegiiow skarbu i Rycerstwa, Prezesow Landszaftow Luneburskiego i Bremenskiego, 33 przez Rycerstwo obranych deputowanych, Biskupa Katolickiego i Protestanckich Opatow. — Druga izba z członkow kollegiiow stanu mieyskiego, 3 deputowanych od administracyi duchowney, deputowanych od małych opactw, iednego deputowanego od Uniwersytetu Gettingi, 29 deputowanych od miast i 22 deputowanych od wolnych Włościan. —— Dziedziczny Marszałek, a w iego niebytności Prezes nayważszego kollegium poborow prezyduie w połączonych izbach; każda zaś z izb obierze 3 kandydatow, z których Monarcha mianuie każdey izbie prezesa. — Seym zgromadza się co rok; członki iego obierane są na lat 6 lecz mogą bydź po ukończonym tym czasie powtornie obrane. Słuchacze nie będą na obrady przypuszczanemi. — Wszystkie Rządowe propozycyie będą do obu izb wnoszone; ieśliby uchwały obu izb nie były zgodne, tedy będzie z obu izb wyznaczona kommissyia, do którey przydanemi będą Królewscy kommissarze, dla ich zgodzenia. Do wniosków od Stanow potrzeba także zgody obu izb. — Teraźnieysze Stany roztrząsnąć maią ninieysze urządzenie, po którego ukończeniu zostaną rozwiązane.

DODATEK
DO N^RO^ 32.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 21 KWIETNIA 1819 ROKU WE SRODĘ

Od Brzegów Menu d. 6 Kwietnia.

Seym Niemiecki po ukończeniu roztrząsania względem urządzenia woyska związkowego i jego podziału na korpusy zawiesił posiedzenia swoie od d. 1 b. m. na 3 tygodnie. Kommissyia woyskowa pracuie iednak bez przerwy. — Poseł Francuzki przy Seymie Niemieckim Hr. Reinhard, podał temuż seymowi mocne przełożenie za Francuzami, którzy udsrowanemi byli w Niemczech dobrami.

Poseł Rossyyski przy Seymie Niemieckim, Baron Anstett, i Poseł Oldenburski, P. Berg, poiechali iako wykonawcy testamentu zmarłey Królowey Wirtemberskiey do Sztuttgardu.

Od brzegów wyższego Renu d. 4 Kwietnia.

Gdy do sporow izb parlamentu Angielskiego, izb Francuzkich, Seymow Niemieckiego i Bawarskiego, przybędą ieszcze spory stanow Badeńskich, Wirtembarskich, Heskich Saskich, i t d. tedy prosić należy wydawcow arkuszowych dziennikow, aby wypadki ich kazali czerwoną farbą drukować, bo większey części czytelnikom sprzykszy się nakoniec szukać w mnostwie plew kilku ziarek. Smutną iest rzeczą widzieć posiedzenia wielkiego zgromadzenia schodzące na sporach względem pozwolenia wyiazdu iednemu z Członkow lub względem prośb prywatnych. Prawdziwi przyiaciele ludu pytaią się: czyli to nie iest nadużyciem łożonych przezeń kosztow na reprezentacyią? Jeśli do wolności należy, iż naymnieyszy interes osobisty powinien bydź w zgromadzeniu narodowem roztrząsany, czemuż Szwaycaryia i inne Rzplte inaczey postępuią? Czyl ż Publiczność posiedzeń, których żądamy, zależy na prożnych gadaniach. ?

ROZMAITOSCI.

O niektórych przyczynach zachodzącego teraz nieukontentowania.

Zaprzeczyć niemożna, iż w teraźnieyszey chwili w całey Europie, a mianowicie w Niemczech, postrzegać się daie nieiakie nieukontentowanie, które okazuie przynaymniey, iż nie wszystko iest do smaku. Bydź i to może, że ludy narzekaią dziś

na nie iedno, czego przed 30 laty niepostrzegały, i mienią to bydź niesłusznością i nadużyciem, co dawniey nazywały zwyczaiem. Myli się wszelako, kto sądzi, iż te narzekania są wcale nowe; są one owszem bardzo dawne, i dla tego tylko uderzaią, iż stały się powszechnieyszemi i słyszane są z ust, które dawniey milczeć musiały.

Ziawienie to wynika z dzieiów czasów ostatnich. Wszystkie części ziemi zostaią od pół wieku w ściśleyszych pomiędzy sobą stosunkach, niżeli dawniey. Nieustanne woyny zbliżyły do siebie ludy; podróże do nayodlegleyszych kraiów pomnożyły się; udzielanie wiadomości i towarów, widoków i płodów ludów i kraiów stało się częstsze; potrzeby tak umysłowe iako i fizyczne zwiększyć się zatem musiały, i życzenie zaspokoienia ich wzbudza nayżywsze żądze. Wszystko dąży z naywiększym popędem do celu ich osiągnienia, a każda zawada staie się dotkliwą. Jest więc rzeczą naturalną, iż to wszystko, co prawdziwie lub pozornie tamuie to wolne dążenie, sprawuie przy eraźnieyszym większym ruchu daleko większą przykrość niżeli dawniey.

Obwiniać oto czas, przypisywać mu to, co iest źródłem słuszney dumy i zupełnie z okoliczności wypływa, byłoby równie niesłuszną iak próżną rzeczą. We wszystkich czasach ubiegała się ludzkość o używanie, z tą tylko różnicą, że czasami powolniey, czasami żywiey; Europa iest tem czem dawniey była, ale potrzeb namnożyło się więcey. Kogóż nie weźmie chętka do nabycia tego lub owego, gdy widzi wystawione na rynkach piękne rzeczy. A kiedyż rynki świata były obfitsze w to wszystko, co może umysł i zmysły wabić? we wszystkich czasach mało było mędrców, którzyby bez życzeń przepływali przez wyspy Syrenów. W małem domku wieyskiem przyiaciel Mecenasa przestał w prawdzie na jarmużu; ale iakieyże nie doznał przykrości Wielkorządca Barataryi siedząc przy zastawionem naywybornieyszemi potrawami stole, a lekarz odsuwał od niego naylepsze, nakazuiąc mu dyetę? Czemże są przeszkody wolnego związku pomiędzy ludźmi tak w umysłowym, iako i kupieckim względzie, ieśli nie przepisami na dwornego lekarza? —— Ten sam powód do nie ukonteotowania iest aż nadto dostateczny Lecz znaydzie ich się więcey, o które niemożna także obwiniać czasu.

Zaprzeczyć niemożna, iż rewolucyia Francuzka nie mało przyłożyła się do nieukontentowenia. Dzielność i śmiałość z iaką tam dawne zdrożności Francyi odsłoniono, zastanowiła całą Europę, ponieważ w większey części ludów znaydowały się podobneż zdrożności. Uznanie atoli złego, pociągało za sobą konieczne iego odwrócenie; a gdy to nie nastąpiło, dało powód do nieukontentowania Nie chcemy powstawać przeciw naturalnemu i nieodzownemu biegowi rzeczy, ani rzucać pocisków na rewolucyią Francuzką i Filozofów, którzy ią przygotowali, a tem maiey na gazeciarzy, którzy w swoim czasie o wszystkiem co się dzieie donoszą; bo co się iuż stało, odwróconem bydź nie może, a skutki nie mogą bydź od przyczyn oddzielone. Kto ma ochotę niechay pisze przeciw oświeceniu, niechay usiłuie zwrócić dawną ciemnotę, niechay wysta-

wia niektóre 'owych czasów czyny, które dziś aż do śmieszności małemi zdawać się będą. Lecz słońce raz zaświeciło, i choćiażby się nawet niektórym udało zacieśnic niektóre mieysca przeciw iego promieniom, słońce przecież będzie w swoim mieyscu, a nieukontentowania nie odwrocą.

Maż to uor.ykrzone nieukontentowanie zawsze trwać? M s:dzıemy, iż nieukontentowanie nie ustą z ziemi aż za powrotem złotego wieku, do czego niema teraz wielkiego podobieństwa. Z tem wszystkiem iest one dla tych tylko przykre, których się dotycze; lecz zdrożności, które są do niego powodem, są ieszcze przykszeysze. Czyliż nie lepiey uczynionoby, gdyby zamiast cb ta wania uporczywie przy niestósownych urządzeniach one usunięto? Chociażby mimo spodziew nia nie dopięto istotnie celu uspokoienia ludzi, mianoby przynaymniey to przyiemne przekonanie, iż zrobiono coś rozumnego.

Okropna śmierć rozbóynika

Gazety Weneckie donoszą następujące zdarzenie: w pewney wiosce niedaleko Wenecyi poymano ośmiu rozbóyników, że zaś było iuż poźno wieczorem, ażeby daley odesłani bydź mogli, zamknięto ich w mieysowem więzieniu, a herszta odosobnionco, i wsadzono do lochu starey wieży, odwiecznie niezamieszkałey. Tey ostrożności użyć sądził wóyt powinnością swoią z obawy, ażeby herszt, ieden z nayokrutnieyszych, i zabóyca wielu ludzi, nie wymknał mu się z więzienia. Około północy straż postawiona przy wieży usłyszała okropny krzyk i klęcie uwięzionego, które coraz wolniey słabiąc, nareszcie w ięklîwy głos zmieniło się; daie ona znać woytowi, lecz ten bierzę to za jakiś figel, lub podstęp uwięzionego, i wieży otworzyć nie każe. Nazaiutrz, gdy go stamtąd wyprowadzić chciano, znaleziono nieżywego, w kawałki poszarpanego, i napół ziedzonego. — Dla doyścia, skądby to bydź mogło, położono następney nocy trucizną zaprawione mięso, przy którem znaleziono potem 36 wężów, według wszelkiego podobieństwa, sprawców śmierci rozbóynika!

Towarzystwo Przyiacioł Muzyki odbędzie w Niedzielę d. 25 Kwietnia r. b. w Sali W. Knotza o godzinie 12 w południe miesięczna popisową Muzykę. — Cena Biletow od osob do Towarzystwa nie należących Złp. 2.

Dnia 19 i 20 *Kwietnia* 1819.
Cena zboż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr
Przenicy	22	—	20	—	19	—	17	—
— Zyta	11	—	10	15	10	—	9	15
— Jęczmienia	9	—	8	15	8	—	7	—
— Owsa	5	—	4	15	4	12	—	—
— Jagieł	36	—	34	—	30	—	28	—
— Grochu	11	—	10	—	9	—	8	—
— Rzepaku	28	—	27	—	26	—	—	—

Cena Zboża
W Warszawie d. 11 *Kwietnia*

		od	do
Korzec	Pszenicy od Złp.	30	38½.
— —	Żyta	16	18
— —	Jęczmienia	11	16.
— —	Owsa	9	11.
— —	Grochu	17	26.

Cena Zboża
W Gdańsku d. 9 *Kwietnia*

Łaszt 28 Korcy wynoszący.
Pszenicy od Złp. 860 do 1100.
Żyta — — 580 — 600.

Jęczmienia — — 460 — 480.

Owsa — — 320 — 340.

Grochu — — 620 — 600.

Bieg Pieniędzy

W Krakowie d. 19 Kwietnia

Caer. Zł. Holl: monetą Courant Złp. 19 gr. 10

— detto Cesarski — — 19 — 4

Fryd. Pruskie . . . — . 32 — 15

Luidor . . . . — 36 — 15

zloto frankowy . . . . — . 32 — 10

Szeiny Wiedeńskie za 100 — . 231 — —

Złoty ryński Szeinami . — . 1. — 21

DONIESIENIA

Dobra Owczary niegdyś w woiewództwie Krakowskim sytuowane o Milę od Krakowa odległe, zostaiące w Królestwie Polskim dziś do obwodu Olkuskiego przyłączone są do sprzedania w każdym Czasie. — Dobra rzeczone składaią się z następuiących Wiosek i folwarków:

1) Z Wsi Owczary z folwarkiem Niebyła, maiące Las dębowy, sosnowy, brzozowy, grabowy, Cegielnią, Browar na dwa garce murowany z wszelkiemi wygodami, Austeryią nową, wiezdną na trakcie Wielkopolskim, i Kowala. W tey Wsi iest dom wygodny o iedenastu Pokoiach piękny, dwie piwnice murowane, i osobną Officyną z 4ma pokoikami z kuchnią wygodną i piwnicą osobną, prócz innych zabudowań i wygód ma sady, frukta, łąki i staw.

2) Z Wsi Górna Wieś, maiącey folwark Górnowieyski z Owczarnią z takim samem Lasem iak i Owczary, a nadto znayduie się w niey kamień wapienny, i kamień do murowania zdatny, ma Austeryą wielką nową wygodną na trakcie Warszawskim i ma Łąki.

3) Z Wsi Garlicy wielkiey, maiącey folwark, Młyn na rzece, sady, łąki i las iak i w powyższych Wioskach. Wszystkie te Wioski maią osobnych Włościan, osobne rozgraniczenie, osobne lasy, leżą na samey granicy Rzeczypospolitey Krakowskiey, i mogą bydź sprzedane nietylko razem, ale każda Wieś osobno; Gruntow dobrych maią dostatkiem, więcey żytnych i iak pszennych.

Ktokolwiek by sobie życzył tych nabyć razem lub cząstkowo, albo rozpatrzyć się w Jawentarzu, ma się udać do Dziedzica Dóbr rzeczonych stale w Krakowie w Rynku pod Nrem 23 mieszkaiącego, a tak o Cenie tych, iako i Czynszach, Daninach i. t. d. z wszelką dokładnością dowiedzieć się może i na Gruncie. o Stanie tych Dóbr przekonać się. —— U Dziedzica znaydzie oprócz tego przygotowane wszelkie dowody co do zupełnego bezpieczeństwa kupna tychże Dóbr.

☞ Do Handlu podpisanego w Sukiennicach w Krakowie sprowadzone są Sukna Sedańskie i Niderlandskie w rożnych kolorach, Kaźmierki z naypierwszych fabryk. Podpisany ma honor polecić się Łaskawey Publiczności z tem zapewnieniem, iż ieśli nie taniey, pewnie nie drożey iak u Zydów dostać u niego można powyższych towarow. Podpisany przestaie na pomiernym procencie, i usługuje dobrem towarem, o czem skutek każdego przekona.

Jan Aloizy Szydłowski.

Człowiek znaiący strzelactwo, ogrodnictwo i gospodarstwo wieyskie życzy sobie służby. Dowiedzieć się o niego można u P. Matis w ulicy Szpitalney.

Koniczyny znayduie się w dobrym bardzo gatunku korcy kilkanaście na sprzedaż w Kamienicy pod Nr. 463 na ulicy S. Jana, u gospodarza Adama Strużińskiego.